

WWW.AZYB.AZ
WWW.AYB.AZ

AYLIQ ƏDƏBİYYAT DƏRGİSİ

APREL 2023

Ulduz

№04(645)

HEYDƏR ƏLİYEV – 100

“Ulduz” jurnalı, “Ədəbiyyat qəzeti” və
“Təhsil Nəşriyyat -Poliqrafiya” MMC-nin birgə layihəsi

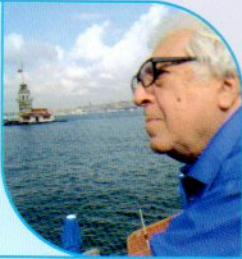

“...Azərbaycan klassikası həmişə nəcib
və pak mənəvi ideyalar, ideya-fəlsəfi
axtarışlar ədəbiyyatı olmuşdur”.

J. A. A. A.

ANAR
QALIB GƏLDİ,
QALIB GETDİ...

3

**Kamal
ABDULLA**
ÜMUMMİLLİ LİDER
HEYDƏR ƏLİYEV
AZƏRBAYCAN
MULTİKULTURALİZMİNİN
SİYASİ BANISI KİMİ

32

ELÇİN
"DÜNYA
AXIRƏT ƏKİNİ..."

8

**Nizami
CƏFƏROV**

AZƏRBAYCANDA
MİLLİ DÖVLƏTÇİLİK
TƏFƏKKÜRÜNÜN
FORMALAŞMASINDA
HEYDƏR ƏLİYEV FENOMENİ

35

**Yaşar
QARAYEV**
MÜSTƏQİLLİK
DÖVRÜNÜN
MİLLİ ÖNDƏRİ

14

**Pərvanə
BƏKİRQIZI**
HEYDƏR ƏLİYEV
VƏ AZƏRBAYCAN
ƏDƏBİYYATI

38

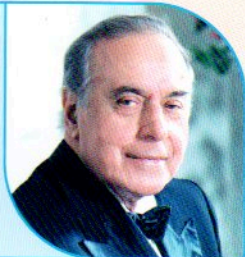
**Nəriman
HƏSƏNZADƏ**
ƏDƏBİ YADDAŞIMIZIN
HEYDƏR ƏLİYEV
MƏQAMI

21

**Heydər
ƏLİYEV
100**

42

**İsa
HƏBİBBƏYLİ**
HEYDƏR ƏLİYEVİN
BÖYÜK ƏDƏBİYYAT
SİYASƏTİ

26

**Qulu
AĞSƏS**
HEYDƏR ƏLİYEV
VƏ MÜASİR
ƏDƏBİYYAT

46

Bu
sayımızda

**Azər
TURAN**
HEYDƏR ƏLİYEV
BARƏDƏ YAZILMIŞ
İLK POETİK
MƏTN

49

**Elnarə
AKİMOVA**

HEYDƏR ƏLİYEVİN GÜCÜ,
YAXUD ÖZÜNƏQAYIDIŞIN
CAVİD İNTİBAHI

53

**Mahirə
NAĞIQIZI**

ULU ÖNDƏR
HEYDƏR ƏLİYEV
VƏ NATIQLIK SƏNƏTİ

70

ŞEİRLƏR

57

**Aslan
SALMANSOY**

HEYDƏR ƏLİYEV VƏ
SƏMƏD VURĞUN
OCAĞI

75

**Tural
AXUNDOV**

ULU ÖNDƏRİN
XEYİR-DUASI

59

**Aygün
BAĞIRLI**

ƏDƏBİYYATA
HƏYATDAN GƏLƏN
QƏHRƏMAN

79

**Səyyad
ARAN**

ƏN BÖYÜK
AZƏRBAYCAN
SEVDALISI

62

**Keyrəddin
QOCA**

HEYDƏR ƏLİYEVLƏ
GÖRÜŞLƏR,
SÖHBƏTLƏR...

82

**Qəzənfər
PAŞAYEV**

HEYDƏR ƏLİYEV
VƏ MILLİ-MƏNƏVİ
DƏYƏRLƏRİMİZ

67

HEYDƏR ƏLİYEV
HAQQINDA XARİCDƏ
ÇAP OLUNMUŞ
KİTABLARDAN
SEÇMƏLƏR

88

Təsisçilər:

Azərbaycan Yazıçılar Birliyi və "Ulduz" jurnalının kollektivi

Baş redaktor: Qulu Ağsəs

Redaksiya heyəti: Təranə Vahid (*Baş redaktor müavini*), Hicran Hüseynova (*şöbə redaktoru*), Dayandur Sevgin (*şöbə redaktoru*), Taleh Mansur (*şöbə redaktoru*), Anar Amin, Allahşükür Ağa, Baloqlan Cəlil (*Başqırdıstan*), Cavid Zeynallı, Elxan Yurdoğlu, Elmar Vüqarlı, Elşən Əzim, Elxan Elatlı, Ələmdar Cabbarlı, Əyyub Qiyas, Furqan, Fuad Cəfərli, Gülnar Ümid, Günay Səma (*Voronej*), Həyat Şəmi, Hafiz Hacıxanlı, Xəyal Rza, Xaqanı Qayıblı (*Estoniya*), Qılman İman, Nuranə Nur, Nargis, Nilufər Şıxlı (*Moskva*), Məshəti Musa, Orxan Cuvanlı, Rəsmiyyə Sabir, Səhər Əhməd, Seyfəddin Alaylı (*Türkiyə*), Saodat Muxammadova (*Özbəkistan*), Şəfa Vəli, Ulucay Akif.

Bədii redaktor: Ədalət Həsən

Nömrənin redaktoru: Elnarə Akimova
Ünvanı: AZ1000, Bakı, Xaqanı küçəsi, 25
ulduz_dergisi@mail.ru; www.ayb.az

Telefon: (+99412)498-72-43

Çapa imzalanıb: 25.04.2023 "Ulduz" jurnalı redaksiyasında yığılıb, səhifələnilib.

"ASPOLİQRAF LTD" MMC-də çap olunub.
Sifariş №8, Tiraj: 300. Qiyməti: 2 man.
1967-ci ildən çıxır. Şəhadətnamə № 238

ULU ÖNDƏR HEYDƏR ƏLİYEV VƏ NATIQLIK SƏNƏTİ

Mahirə NAĞIQIZI

filologiya üzrə elmlər doktoru, professor

Natiqlik həm bir sənət, həm də bir elm kimi qədim tarixə malikdir. Belə ki, hələ qədim zamanlardan məzmunlu, aydın, yığcam, təsirli, emosional nitqi olan insanlar cəmiyyət tərəfindən həmişə yüksək qiymətləndirilmiş, onların nitqindən təsirli vasitə kimi istifadə edilmişdir.

Natiqlik sənəti dedikdə professional fəaliyyət sahəsi başa düşülür, digər bir tərəfdən isə həmin fəaliyyət sahəsindən danışan elm, ritorika nəzərdə tutulur. Natiq isə nitqi mövcud ədəbi normalara uyğun olmaqla yanaşı, həm də dəqiq və gözəl, ifadəli olan insanlara deyilir.

Bildiyimiz kimi, natiqlik sənətinin əsl vətəni dünya mədəniyyətinin beşiyi sayılan Yunanıstan olmuşdur. Natiqlik bir elm kimi də məhz Yunanıstanda meydana gəlmiş və inkişaf etmişdir.

Bununla belə, bu sənətə qədim mədəniyyət tarixi olan Şərqdə də maraq yaranmış, dövrün şair və filosoflarının əsərlərində ritorika elminə insan fəaliyyətinin xüsusi növü kimi yüksək qiymət verilmişdir.

Azərbaycanda da əsrlər boyu natiqliyin nəzəriyyəsi ilə məşğul olunmuş, bir çox mükəmməl nitq prinsipləri müəyyənləşdirilmiş, natiqlik sənətinə xüsusi diqqət yetirilmişdir.

Ölkəmizdə natiqliksənətinin inkişafından bəhs edərkən ilk öncə dünyaşöhrətli siyasətçi, fenomenal yaddaş sahibi, müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu Heydər Əliyev yada düşür. Şübhəsiz ki, Heydər Əliyev öz dövrünün ən böyük natiqi idi. Ulu öndər tarixə böyük siyasi lider, dövlət xadimi kimi düşməklə yanaşı, XX əsr Azərbaycan siyasi natiqliyinin, nitq mədəniyyətinin təşəkkül tapmasında, inkişafında da əvəzsiz rola malikdir. Birmənalı demək mümkündür ki, Ümummilli lider Heydər Əliyev Azərbaycan tarixində dövlətçilik təfəkkürü və o təfəkkürün praktikləşdirilməsində əvəzsiz rol olan insan kimi qalacağı ilə bərabər, həm də Azərbaycan nitq mədəniyyətinin nadir nümunələrini yaratmış bir şəxsiyyət kimi qalacaqdır. İlk əvvəl onu qeyd edək ki, qürur hissi ilə "Mən fəxr edirəm ki, azərbaycanlıyam!" – deyən Ulu öndər mənsub olduğu xalqın dilini, bu dildə min illər boyu formalaşmış düşüncə tərzinin inikasını olan xalq fəlsəfəsini dərinlən bilirdi və həmin bilgi parlaq şəxsiyyətin natiqlik məharətini stimullaşdıran başlıca keyfiyyət kimi diqqəti çəkir. Təsadüfi deyil ki, Heydər Əliyevin natiqlik məharəti, dərin məntiqli

nitqi, sözləri məqamında və yerli-yerində seçmək bacarığı, auditoriya ilə ünsiyyət qurmaq səriştəsi, güclü hafizəsi onu dinləyən hər kəsi heyran edirdi.

Bilirik ki, natiqlik məharəti auditoriyanı inandırmaq sənətidir və hələ qədim zamanlarda bu sənətin konturlarını belə müəyyənləşdirirdilər: hər bir nitq natiqin dünyagörüşünün məhsuludur. Təsadüfi deyil ki, hələ qədim Yunanıstanda natiqlik məharətini öyrənən elmin – ritorikanın əsasını qoyan Aristotel, Siseron, Kvintilian və başqaları hər bir uğurlu nitq üçün əsas olaraq dünyagörüşü göstərməklə bərabər, həmin nitqin ifadə edildiyi dil elementlərini də vacib komponentlər kimi qeyd edirdilər. Məsələn, Aristotel bunun üçün stilistika və qrammatik qaydalara xüsusi diqqət yetirirdi. Bəşər tarixinin ən böyük mütəfəkkiri özünün “Ritorika”sında uğurlu nitq üçün şərt kimi “insanlığ tarixinə qucaq açmağı” görürdü. O hesab edirdi ki, “natiqlik məharəti – insanların məişət qayğılarından dövləti əhəmiyyət daşıyan məsələlərə qədər dərin səmimi bilgi tələb edən ali bir keyfiyyətdir”. Bütün bunlarla bərabər, insanlığın fikir dünyasının patriarxi natiqlik sənətində arqumentləri başlıca silah kimi təqdim edirdi.

Azərbaycanda natiqlik məharətinin göstəricisi olan nümunələr çoxdur və həmin nümunələr sırasında Azərbaycan xalqının Ümummilli lideri Heydər Əliyevin müxtəlif müraciətlərində, ictimai-siyasi tədbirlərdə, elm və incəsənət adamları ilə görüşlərindəki çıxışları xüsusi yer tutur. Həmin çıxışların hər birində böyük insanın hər məqamda xalqına arzu və istəkləri, gələcək haqqında təsəvvürləri ilə bərabər, narahat ürəyin döyüntülərini də hiss etmək mümkündür. Bunun ən parlaq nümunəsi olaraq 1990-cı il yanvar ayının 20-də Azərbaycan Respublikasının paytaxtı Bakı şəhərində o zamankı SSRİ siyasi rəhbərliyinin iradəsi ilə azərbaycanlılara qarşı həyata keçirilən qanlı cinayət əməlinə bir gün sonra Moskva şəhərindəki Azərbaycanın Daimi Nümayəndəliyinə gələrək verdiyi bəyanatdır.

Həmin bəyanat heyrətamiz şəxsiyyətin öz xalqı üçün çətin məqamda göstərdiyi fədakarlıqla bərabər, hadisələrə ən gərgin məqamlarda belə verilən obyektiv qiymətin göstəricisi sayıla bilər. Şərti olaraq üç hissəyə bölünən bəyanatda Heydər Əliyev ilkin olaraq öz şəxsinin həyat yolunu xatırladır. Bəyanatın daha çox SSRİ-dən kənardakı auditoriyaya hesablandığını nəzərə alsaq, bunun nə qədər vacib olduğunu açıqlamağa belə ehtiyac olmaz. Heydər Əliyevin həmin nitqi zamanı onun üslubuna xas elementləri aydın görmək olur, dəmir məntiqlə ölkədə hərc-mərclik görüntüsü altında aydın siyasi xətt yeridildiyini və həmin xəttin Azərbaycan xalqının cəzalandırılması mexanizmlərinin işə salınması ilə müşayiət olunduğu birmənalı vurğulanır: “Mən baş vermiş hadisələr haqqında dünən xəbər tutmuşam və təbiidir ki, bu hadisələrə laqeyd qala bilməzdim. Buraya əvvəl ona görə gəlmişəm ki, Azərbaycanın Moskvadakı kiçik parçası olan Daimi Nümayəndəliyində böyük itkilərə səbəb olmuş faciə ilə bağlı Azərbaycan xalqına başsağlığı verim. İkinci tərəfdən, bu məsələyə öz münasibətimi bildirmək istəyirəm”. O, özünəməxsus qətiyyətlə ucsuz-bucaqsız ölkədə, əslində, nə baş verdiyini göstərir və baş verənlərdə günahkarları ünvanları ilə təqdim edir: “Azərbaycanda baş verənlərə gəlincə, mən onları hüquqa, demokratiyaya yabançı, humanizmə və ölkəmizdə elan olunmuş hüquqi dövlət quruculuğu prinsiplərinə zidd hesab edirəm. Azərbaycanda yaranmış mürəkkəb vəziyyətin bir sıra səbəbləri vardır. Artıq iki ildir ki, Azərbaycan və Ermənistan arasında millətlərarası münaqişə gedir. Həmin münaqişəni isə Dağlıq Qarabağ və onun ətrafında baş verən hadisələr törətmişdir. Dağlıq Qarabağ hadisələrinin ilkin mərhələsində ölkənin ali partiya siyasi rəhbərliyi tərəfindən vaxtında zəruri tədbirlər görülsə idi, gərginlik indiki həddə çatmaz, tərəflər itkilərə məruz qalmaz, başlıcası isə, 1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə

keçən gecə çoxlu insan qırğını ilə nəticələnən hərbi müdaxilə üçün zəmin yaranmazdı”.

Ümummillî liderimizin uzun bir dövrü əhatə edən müddətdəki çıxışları qədirbilən insanların xüsusi zəhməti ilə bir yerdə toplanaraq çap edilmişdir. Vurğulamağı lazım bilirik ki, həmin kitablar ancaq geniş oxucu kütlələri üçün deyil, nitq mədəniyyəti tarixini araşdıran elm adamları üçün də əhəmiyyətini saxlayacaqdır.

Əlbəttə, hər bir nitq öz zamanının tələbləri səviyyəsində tematik müxtəlifliyə malikdir, bu bizim araşdırmaq istədiyimiz mövzu deyil, lakin onu hökmən yada salmaq istərdik ki, natiqlik sənətinin nümunəsi hesab olunan hər bir nitq əbədi öyrədici vəsait kimi qiymətini əsrlər boyu saxlaya bilir. Belə nümunələrdən biri olaraq SSRİ-nin subyektlərindən biri olduğumuz, nominal dövlətçilik dövrü yaşadığımız zamanda, 50 il əvvəl indiki Bakı Dövlət Universitetinin 50 illiyində Azərbaycanın ozamankı siyasi rəhbəri Heydər Əliyevin çıxışı xüsusi diqqət çəkir. Bu nitqin əsas diqqətçəkici məqamı

ondan ibarət oldu ki, birmənalı olaraq SSRİ-nin tərkibində olan respublikalar üçün normaya çevrilmiş ənənə pozulurdu: Azərbaycanın yeni və parlaq şəxsi keyfiyyətləri ilə seçilən prezidenti Heydər Əliyev respublika ziyalılarının mötəbər tədbirində Azərbaycan dilində çıxış edirdi. Əlbəttə, bu gün xüsusi vurğulanan həmin məqam 50 il əvvəl açıq səmada şimşəyin çaxması kimi bir şey idi: bu onu göstərirdi ki, tabuları yaradan normalar dağıla da bilərmiş və belə bir cəsarəti ancaq Heydər Əliyev edə bilərdi. Nitqdə ikinci və ən başlıca cəhət isə ondan ibarət idi ki, söhbət Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi dövrünün ən gözəl tarixlərindən birinin – ali elm məbədinin qurulmasının bayram edilməsindən gedirdi. Heydər Əliyevə xas qətiyyətli səsle səslənən həmin nitqdə tarixi keçmişə ehtiram notları eşidilirdi: “Bu gün, təntənəli yubiley günündə biz öz biliyini, öz istedadını Azərbaycan universitetinin yaranmasına və inkişafına sərf edənlərin xatirəsini hörmətlə yad edirik. Biz görkəmli alimlərdən və ictimai xadimlərdən V.G.Razumovski, T.Şahbazi, İ.Ş.Şirokoqorov, Y.B.Lopuxin, Ə.Haqverdiyev, R.Məlikov, H.Şahtaxtinski, C.Nağıyev, X.Rzabəyli, B.Həsənbəyov, A.Qarayev, Y.Məmmədəliyev, M.Ələkbərli və bir sıra başqa məşhur xadimlərin adlarını hörmət və minnətdarlıqla çəkirik. Onların həyatı və yaradıcılıq fəaliyyəti Azərbaycan Dövlət Universitetinin tarixi ilə qırılmaz tellərlə bağlıdır. Qocaman alimlər, Azərbaycan Dövlət Universitetinin veteranları, elmi hünər estafetini universitetin yaradıcılarından qəbul edənlər buraya, bizim iclasımıza toplaşmışlar. İzn verin, onları Azərbaycan Dövlət Universitetinin şanlı yubileyi münasibəti ilə ürəkdən təbrik edim və möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik və yeni yaradıcılıq nailiyyətləri arzulayım”.

Natiqlik sənətinin unikal nümunələrindən sayılan nitqində Heydər Əliyev salonda əyləşənlərə üzünü tutaraq, əslində, cümhuriyyətin xoş məqamlarını, xalqın azadlıq və istiqlal duyğularını yaşayan, öz keçmişi ilə qürur duyan millətə onun

gücünün qaynaqlarını göstərirdi. Onun məzmunlu, aydın, yığcam, təsirli nitqində bir xalqın keçdiyi və keçməli olduğu yollarda məşəl yandırmış insanlar ehtiramla xatırlanır və qarşıdakı uzun, dolanbac yollardan adlayacaq insanlar üçün inam formalaşdırılırdı: "Azərbaycan xalqının parlaq və orijinal mədəniyyətinin ən yaxşı ənənələri Azərbaycan Dövlət Universitetində inkişaf etdirilmişdir. Məşhur filosof Ə.Bəhmənyarın və mütəfəkkir şair Nizaminin, riyaziyyatçı-astronom Nəsirəddin Tusinin, dahi lirik şair Füzulinin, orta əsrlərin böyük alimi F.Rəşidəddinin, üsyankar şair Nəsiminin, tarixçi A.Bakıxanovun, realist yazıçı M.F.Axundovun, görkəmli satiriklərdən Mirzə Ələkbər Sabirin, Cəlil Məmmədquluzadənin və bir çox başqalarının adları bu mədəniyyətin çoxəsrlik tarixinin bəzəyidir. Biz Azərbaycan xalqının bu və bir çox digər görkəmli oğullarına ona görə minnətdarıq ki, onlar zülmətli irtica və özbaşınalıq şəraitində Azərbaycan xalqının ictimai fikrinin, elm və mədəniyyətinin məşəlini göz bəbəyi kimi qorumuşlar".

Heydər Əliyevin nitqində möhkəm bir məntiq, rabitə vardı. O heç bir qeydə baxmadan saatlarca danışar, faktlar, sübutlar gətirər, şərhlər verərdi. İti yaddaşa, güclü hafizəyə, dərin məntiqə malik idi, öz səfərbəredici nitqi, danışığı tempi, manerası, jestləri, mimikası ilə auditoriyanı ələ alar, öz ideyalarını dinləyicilərə sadə dildə aşılardı. O, Azərbaycan dilinin incəliklərinə dərinləndən bələd olan uğurlu natiq idi. O, müdrik, taleyüklü qərarları ilə yanaşı, danışığı, nitqi ilə də bu dilin keşiyində duran əvəzsiz rəhbər, mütəfəkkir dövlət xadimi idi. Dinləyicilər onun nitqinin gözəlliyinə, zənginliyinə, axıcılığına, səlisliyinə, məntiqliliyinə heyran qalır, onu dinləməkdən yorulmurdular. Onun nitqi həqiqi mənada yaradıcı fəaliyyət idi. Cümlələrin quruluşu, sözlərin, ifadələrin işlədilməsində orijinallıq, özünəməxsusluq Ulu öndərin nitqini daha da cəlbedici edirdi. Ulu öndərin Bakı Dövlət Universitetinin 50 illik yubileyindəki nitqi Azərbaycan dili-

nin imkanlarını ortaya qoymaqla bərabər, tarixi keçmiş qarşısında məsuliyyət hissini ifadəsi kimi də cəlbedicidir. Hər bir məsuliyyət hissini insan qarşısında qoyduğu vəzifələrdən danışan Ulu öndər həmin vəzifələrin heç də asan olmadığını və həmin "asan olmayan vəzifələr" in həyata keçirilməsi üçün yeganə yolun elmdən keçdiyini yada salırdı.

Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının ən böyük nemətini, xalqının dilini sevir və onun qorunmasının, inkişafının qayğısına qalırdı. Dahi şəxsiyyətin "Millətin milliliyini qoruyub saxlayan onun dilidir. Şübhəsiz ki, musiqi də, ədəbiyyat da, ayrı-ayrı tarixi abidələr də millətin milliliyini təsdiq edir. Amma millətin milliliyini ən birinci təsdiq edən onun dilidir. Əgər Azərbaycan dili olmasa, Azərbaycan dilində mahnılar olmaz, musiqi olmaz. Bunların hamısı bir-birinə bağlıdır. Azərbaycan dilinin dövlət dili kimi yaşaması, möhkəmlənməsi, inkişaf etməsi də bizim ən böyük nailiyyətlərimizdən biridir. Bu, tək-cə dil məsələsi deyil, bu həm də azərbaycançılıq məsələsidir" – fikri, əslində, müasirlərinə və onlardan sonra gələn nəsillərə dil konsepsiyasının nə qədər vacib olduğunu çatdıran proqramın qayəsidir.

Heydər Əliyevin dövlət quruculuğunda xüsusi önəm daşıyan dil siyasəti və onu inkişaf etdirməyin yolları haqqında söylədiyi fikirlər bizə Azərbaycan dilini xalqın mənəvi varlığı kimi sevməyi, dilin zəngin söz xəzinəsindən bacarıqla istifadə etməyi, dilin qayğısına qalmağı, onun saflığını qorumağı, onunla qürur duymağı, onu dərinləndən bilməyi, mükəmməl mənimsəməyi, ana dilimizin gözəlliyini hiss etməyi, bu gözəlliyi hər zaman hər yerdə təbliğ etməyi, bu dildə düzgün danışmaqla hamıya nümunə olmağı tövsiyə edir.

Bu gün də minnətdarlıq hissi ilə yada salırıq ki, Ümummilli lider Azərbaycanda sovet hakimiyyəti illərində həmin qayənin qorunub saxlanması işinə hansı töhfələr vermişdir. Həmin töhfələrin spektri onun müstəqil Azərbaycan Respublikasına rəhbər-

liketdiyi vaxtlarda daha aydın göründü. 1995-ci ildə Konstitusiyamızın qəbulu ərəfəsində dövlət dilinin adı ilə bağlı keçirilən ictimai müzakirələrə onun nə qədər həssaslıqla yanaşması da çoxlarının yadındadır. O müzakirələr zamanı prezident Heydər Əliyevin xalqımızın türk xalqları ilə birgə tarixinə ehtiramını ifadə edərək Azərbaycan dilinin özəllikləri və həmin özəlliklərin qorunub inkişaf etdirilməsi zərurətinə nə qədər əhəmiyyət verdiyi də unudulmayıb. Həmin zərurətin nəticəsi olaraq dövlət dili ilə bağlı çox mühüm sənədlər tarixi fakta çevrildi. 2001-ci ildə "Dövlət dilinin tətbiqi işinin təkmilləşdirilməsi haqqında" Fərmanla bütün dövlət və qeyri-hökumət təşkilatlarında, o vaxta qədər Azərbaycan dilindən istifadə etməmiş qurumlarda dövlət dili bərqərar edildi və latın qrafikasına keçid prosesi başa çatdırıldı.

2001-ci ilin avqustunda Prezident Heydər Əliyevin fərmanı ilə 1 avqust tarixi hər il Azərbaycan Əlifbası və Azərbaycan Dili Günü kimi qeyd olunur. 2002-ci il sentyabrın 30-da "Azərbaycan Respublikasında dövlət dili haqqında" Qanun təsdiq olundu.

Hazırda Azərbaycan dilinin hərtərəfli inkişafı, dövlət dilinə çevrilməsi, diplomatiya aləminə yol açması, dünyanın ən mötəbər tribunallarından eşidilməsi Ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən əsas qoyulan dil siyasəti ilə bağlıdır.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin həyata keçirdiyi dil siyasətini bu gün onun siyasi məktəbinin varisi və layiqli davamçısı, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev uğurla davam etdirir. Latın qrafikasında kütləvi nəşrlərin meydana çıxması bunun parlaq göstəricisidir. Prezidentin 2004-cü il yanvarın 12-də imzaladığı "Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi haqqında" Sərəncamı həm də əlifba ilə bağlı problemləri tamamilə həll etdi, nəticədə kütləvi nəşrlərin latın qrafikasına keçirilməsi təmin olundu. Dövlət başçısının sonrakı sərəncamları əsasında isə 150 cildlik "Dünya ədəbiyyatı kitabxanası", 100 cildlik

"Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası", 100 cildlik "Azərbaycan ədəbiyyatı kitabxanası" seriyasından olan yeni nəşrlər respublika kitabxana şəbəkəsinin latın qrafikalı ədəbiyyat fondunu zənginləşdirdi. Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi mühüm və uğurlu tədbirlərdən biri də 2004-cü il 13 yanvar tarixində imzaladığı "Azərbaycan milli ensiklopediyasının nəşri haqqında" Sərəncamı oldu. Prezident İlham Əliyev milli xüsusiyyətlərimizin saxlanmasında ana dili və ədəbiyyatımızın başlıca amillərdən olduğunu dəfələrlə diqqətə çəkərək deyib: "Bizi millət kimi qoruyub saxlayan məhz dilimiz, ədəbiyyatımız, tariximiz, ənənələrimizdir".

Cənab İlham Əliyevin 2012-ci il mayın 23-də "Azərbaycan dilinin qloballaşma şəraitində zamanın tələblərinə uyğun istifadəsinə və ölkədə dilçiliyin inkişafına dair Dövlət Proqramı haqqında" Sərəncamı, 2018-ci il 1 noyabr tarixli "Azərbaycan dilinin saflığının qorunması və dövlət dilindən istifadənin daha da təkmilləşdirilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında" Fərmanı da dilimizə olan xüsusi diqqət və qayğının təzahürüdür.

Bütün bunlar əsası Ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş ənənələrin davamı kimi hər bir azərbaycanlıda minnətdarlıq hissi yaradan əməllərdir.

Bu günlərdə Ulu öndər Heydər Əliyevin dünyaya gəlişinin yüzüncü ildönümünü böyük bir məhəbbət və fəxarətlə qeyd edirik. Onu sadəcə doğum və ölüm günündə deyil, hər saat, hər an minnətdarlıqla anırıq. Əminliklə deyə bilərik ki, dünya durduqca, müstəqil Azərbaycanımız durduqca qədərbilən xalqımız onu heç zaman unutmayacaq, onun xatirəsinin işığına toplaşacaq, onu böyük sevgi və ehtiramla yad edəcəkdir.